



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 570/2016-27

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 10. januára 2017 v senáte zloženom z predsedníčky Jany Baricovej a zo sudcov Sergeja Kohuta a Rudolfa Tkáčika prerokoval sťažnosť [REDAKČIA], zastúpenej advokátom JUDr. Dušanom Maruščákom, advokátska kancelária, Námestie SNP 538/1, Stropkov, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Prešov z 12. novembra 2014 v konaní sp. zn. 1 NcKR 13/2013 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDAKČIA] na súdnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a jej právo na spravodlivé súdne konanie zaručené čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Prešov z 12. novembra 2014 v konaní sp. zn. 1 NcKR 13/2013 p o r u š e n é b o l i .

2. Uznesenie Okresného súdu Prešov z 12. novembra 2014 v konaní sp. zn. 1 NcKR 13/2013 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d'alšie konanie.

3. Okresný súd Prešov je povinný uhradiť [REDAKOVANÉ] trovy konania v sume 296,44 € (slovom dvestodevät'desiatšesť eur a štyridsaťštyri centov) na účet jej právneho zástupcu, JUDr. Dušana Maruščáka, advokátska kancelária, Námestie SNP 538/1, Stropkov, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. januára 2015 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) z 12. novembra 2014 v konaní sp. zn. 1 NcKR 13/2013.

1. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka je veriteľom [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (ďalej len „dlžník“), ktorý počas a po skončení malého konkurzu vedeného voči nemu ako fyzickej osobe pod sp. zn. 1 K 42/2012 navrhol okresnému súdu povolenie svojho oddlženia podľa § 166 a nasledujúcich zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o konkurze a reštrukturalizácii“).

Uznesením z 12. novembra 2014 v konaní sp. zn. 1 NcKR 13/2013 okresný súd oddlženie dlžníka povolil, ustanovil správcu dlžníka, určil okruh právnych úkonov dlžníka, ktoré budú podliehať schváleniu správcom, určil dlžníkovi sumu 2 400 €, ktorú je povinný zaplatiť správcovi ku koncu každého roka skúšobného obdobia na uspokojenie svojich záväzkov, a správcovi uložil povinnosť oznamovať súdu v priebehu skúšobného obdobia všetky významné skutočnosti, ktoré sa týkajú plnenia povinností dlžníkom, ako aj povinnosť podať súdu v polročných intervaloch podrobnú správu o plnení povinností dlžníkom za predchádzajúce obdobie.

V sťažnosti doručenej ústavnému súdu sťažovateľka uvádza, že v predmetnom konkurze jej prihlásená a následne i zistená pohľadávka predstavovala sumu 19 600 €. Miera uspokojenia veriteľov dosahovala len 6,44 %, teda po skončení konkurzu a jej čiastočnom uspokojení predstavuje pohľadávka sťažovateľky voči dlžníkovi sumu 18 337,16 €.

V nadväznosti na tvrdené a preukázané fakty sťažovateľka dôvodí, že je uznesením okresného súdu o povolení oddĺženia z 12. novembra 2014 „*priamo dotknutá... na svojich právach podľa čl. 20 ods. 1 a ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a má právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.*

Podľa názoru sťažovateľky bolo toto rozhodnutie vydané v rozpore s právnymi predpismi a dobrými mravmi a Okresný súd Prešov tým legalizoval príjem z trestnej činnosti, ktorej sa dlžník dopustil vo vzťahu k mojej osobe. Je pritom zrejmé, že poskytovanie peňažných prostriedkov na uspokojenie záväzkov dlžníka v sume 200,- eur mesačne nezodpovedá účelu oddĺženia a nebolo dostatočné, už aj s prihliadnutím na výšku jeho záväzkov a skutočnosť, že záväzky boli spôsobené aj trestnou činnosťou dlžníka.“

Podľa sťažovateľky „konkurzný súd nevzal do úvahy jednu z obligatórnych náležitostí návrhu na oddĺženie, a to poctivý zámer dlžníka vynaložiť primerané úsilie na uspokojenie svojich veriteľov. K podaniu návrhu na oddĺženie totiž dlžníka nevedol poctivý zámer, keďže doposiaľ nevyvinul ani najmenšiu snahu uspokojiť svoje záväzky, ale naopak sa mi vysmieva, že zo svojich peňazí už nikdy nič neuvidím. Ani súdom stanovená suma 2 400,- eur ročne nesvedčí o tom, že by mali byť jeho dlhy primerane uspokojené, nakoľko podstatná časť tejto sumy pôjde na výdaje a odmenu správcu a veriteľom sa nič nedostane a teda príjem dlžníka, po odpočítaní nevyhnutných výdavkov na živobytie, nebol absolútne dostatočný na povolenie oddĺženia a jediným dôvodom na podanie návrhu na oddĺženie bola snaha dlžníka vyhnúť sa, po uplynutí skúšobného obdobia, svojim záväzkom voči veriteľom, ktoré boli spôsobené trestnou činnosťou dlžníka a spokojne si užívať podvodne nadobudnuté peniaze.“

2. Ústavný súd 23. marca 2016 vyžiadal od okresného súdu súdny spis vo veci sp. zn. 1 NcKR 13/2013, ktorý mu bol spolu s konkurzným spisom sp. zn. 1 K 42/2012 doručený 6. apríla 2016.

3. Ústavný súd podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) uznesením č. k. III. ÚS 570/2016-12 z 13. septembra 2016 prijal sťažnosť sťažovateľky na ďalšie konanie.

4. Následne ústavný súd 11. októbra 2016 vyzval okresný súd na vyjadrenie sa k vecnej stránke sťažnosti a na stanovisko k možnému upusteniu od ústneho pojednávania vo veci.

5. Okresný súd doručil 15. novembra 2016 ústavnému súdu vyjadrenie, v ktorom súhlasil s upustením od ústneho pojednávania o sťažnosti. K vecnej stránke sťažnosti zdôraznil, že *„námetka sťažovateľky, že konajúci súd dostatočne nepreskúmal poctivý zámer dlžníka vynaložiť primerané úsilie na uspokojenie svojich veriteľov, nie je dôvodná“*. Citujúc podstatnú časť odôvodnenia svojho napadnutého uznesenia okresný súd uviedol, že *„súd... dostatočným spôsobom objasnil, čo ho viedlo k záveru, že u dlžníka zistil poctivý zámer. Z takto uvedeného dôvodu preto navrhujem sťažnosť zamietnuť.“*

6. Vyjadrenie okresného súdu zaslal ústavný súd 21. novembra 2016 právnenému zástupcovi sťažovateľky s možnosťou zaujať k nemu stanovisko.

7. V stanovisku doručenom ústavnému súdu 7. decembra 2016 sťažovateľka prostredníctvom svojho právneho zástupcu vyjadrila súhlas s upustením od ústneho pojednávania vo veci. K vecnej stránke vyjadrenia okresného súdu nezaujala žiadne stanovisko.

8. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení

sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde...

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch...

Formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru. Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (obdobne napr. II. ÚS 71/97, IV. ÚS 195/07).

Zásadná sťažnostná námietka smeruje voči spôsobu uplatnenia jednej z legálnych podmienok pre povolenie oddĺženia okresným súdom. Ide o poctivý zámer dlžníka vynaložiť primerané úsilie na uspokojenie svojich veriteľov. Podľa § 167 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii totiž návrh na oddĺženie je oprávnený podať dlžník, ktorý je fyzickou osobou, spolu s návrhom na vyhlásenie konkurzu, prípadne počas konkurzného konania až do zrušenia konkurzu. Návrh na povolenie oddĺženia okrem všeobecných

náležitostí návrhu musí obsahovať aj odôvodnenie, ktoré vyjadruje poctivý zámer dlžníka vynaložiť primerané úsilie na uspokojenie svojich veriteľov.

Primárnou úlohou ústavného súdu v konaní podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nie je výklad jednoduchých zákonov. Na to sú v ústavnom systéme Slovenskej republiky povolané všeobecné súdy. V početnej sťažostnej judikatúre ústavný súd neustále zdôrazňuje, že aj keby nesúhlasil s interpretáciou zákonov všeobecnými súdmi, ktoré sú „pánmi zákonov“, mohol by nahradiť napadnutý právny názor všeobecného súdu iba v prípade, ak by ten bol svojvoľný, zjavne neodôvodnený, resp. ústavne nekonformný. Skutkové a právne závery všeobecného súdu teda môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

Definovaná sťažostná námietka svojou podstatou nemieri len voči formálnemu problému naplnenia či nenaplnenia zákonnej podmienky povolenia oddĺženia. Evidentne atakuje aj dopad rozhodnutia okresného súdu o tejto otázke na základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu a na jej právo na spravodlivé súdne konanie. Už v uznesení o prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd zdôvodnil reálnosť vplyvu napadnutého uznesenia okresného súdu na označené základné právo sťažovateľky a na jej právo zaručené dohovorom, a to v dôsledku § 169 ods. 1 a § 171 ods. 2 zákona o konkurze a reštrukturalizácii. Ústavný súd sa preto aj pri posudzovaní sťažnosti sťažovateľky sústredil na skúmanie, či výklad a následná aplikácia relevantných procesných noriem konkurzného práva škodlivo atakovali ústavou a dohovorom garantované a sťažovateľom označené práva.

Možno teda konštatovať, že sťažovateľka očakáva od ústavného súdu preskúmanie, či podmienku poctivého zámeru dlžníka vynaložiť primerané úsilie na uspokojenie svojich veriteľov uplatnil okresný súd v súlade s jej základným právom na súdnu ochranu tak, ako to vyžaduje čl. 152 ods. 4 ústavy, podľa ktorého nielen výklad, ale aj uplatnenie

ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou.

Ústavný súd najprv in abstracto predosiela, že účelom oddlženia podľa štvrtej časti zákona o konkurze a reštrukturalizácii nie je garancia úplného uspokojenia pohľadávok veriteľov, ktoré, hoci riadne prihlásené i zistené, boli v konkurze uspokojené iba čiastočne. Účelom oddlženia je zbaviť dlžníka, ktorý je fyzickou osobou, jeho dlhov (§ 166 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii), aby ho dlhy neuspokojené v konkurze neprenasledovali po celý zvyšok jeho života, aby tieto dlhy negenerovali ďalší jeho úpadok a aby sa po stránke hospodárskeho zabezpečenia svojej ďalšej existencie mohol opätovne postaviť na vlastné nohy.

Právna úprava oddlženia nezaručuje veriteľom pohľadávok prihlásených a zistených, no neuspokojených v konkurze postavenie účastníkov v konaní o oddlžení. No tá istá právna úprava je dôkazom, že v rozhodovaní o oddlžení je hlavnou úlohou konajúceho súdu spravodlivo vyvažovať primárny účel oddlženia (záujem na strane dlžníka – fyzickej osoby) a záujmy stále neuspokojených veriteľov. Ak sa tejto svojej povinnosti konajúci súd nezhostí rešpektujúc požiadavku spravodlivosti vo vzťahoch dlžníka a veriteľov, potom buď poškodí dlžníka tým, že mu oddlženie nepovolí, prípadne mu na účel skúšobného obdobia uloží neprimerané záťaž, alebo poškodí veriteľov tým, že vytvorí predpoklady na nevymáhateľnosť ich riadne prihlásených a zistených pohľadávok, a to bez relevantných dôvodov.

Zákonodarca prichádza konajúcemu súdu pri popísanej náročnej úlohe na pomoc okrem iného aj legálnou podmienkou poctivého zámeru dlžníka vynaložiť primerané úsilie na uspokojenie svojich veriteľov. Súčasne zákon o konkurze a reštrukturalizácii naznačuje čiastkové kritériá, ktoré je potrebné pri posudzovaní splnenia tejto podmienky vziať do úvahy. Ide napríklad o požiadavku riadneho plnenia povinností v predchádzajúcom konkurznom konaní (§ 167 ods. 2 zákona o konkurze a reštrukturalizácii). Ústavný súd je presvedčený, že posúdenie podmienky poctivého zámeru dlžníka vynaložiť primerané úsilie na uspokojenie svojich veriteľov nemôže byť posudzované len z hľadiska formálneho

plnenia povinností dlžníka počas konkurzného konania v intenciách binárnej logiky (splnil – nesplnil). Súd konajúci o oddlžení musí zohľadniť všetky aspekty konkrétneho prípadu. Môže ísť o časové súvislosti, správanie dlžníka pred začatím konkurzného konania. Môže ísť aj o to, kto podal návrh na začatie konkurzného konania, nepochybne aj o to, aký právny pôvod majú pohľadávky, ktoré viedli dlžníka do stavu úpadku. Niet pochyb, že posúdenie materiálnej podmienky poctivého zámeru dlžníka vynaložiť primerané úsilie na uspokojenie svojich veriteľov sa nemôže odvíjať len od toho, či v priebehu konkurzného konania dlžník včas plnil svoje povinnosti, či formálne reagoval na požiadavky konkurzného súdu alebo správcu a pod.

V posudzovanej veci považuje ústavný súd za podstatný fakt, že pohľadávka, ktorú si sťažovateľka do konkurzu vedeného voči dlžníkovi prihlásila, má svoj právny základ v právoplatnom trestnom rozkaze z 27. decembra 2012 v konaní sp. zn. 4 T 205/2012, ktorým bol dlžník uznaný vinným zo spáchania prečinu podvodu podľa § 221 ods. 1 a 2 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“), ktorého sa dopustil tým, že *„od mesiaca september 2011 do mesiaca apríl 2012 v Humennom na rôznych miestach pod rôznymi zámienkami, postupne vylákal od [REDACTED] finančnú hotovosť v sume 19.600,- eur, ktoré mu osobne odovzdávala pod prísľubom, že jej [REDACTED] finančnú hotovosť vráti v čo najbližšej dobe, k čomu doposiaľ nedošlo a [REDACTED], spôsobil škodu v sume 19.600,- eur“*.

Pohľadávky prihlásené veriteľmi do konkurzu môžu mať veľmi rozmanitý pôvod. V prípade sťažovateľky však išlo o pohľadávku z titulu zodpovednosti za škodu, ktorú jej dlžník spôsobil trestným činom. Pritom išlo o trestný čin, súčasťou skutkovej podstaty ktorého je práve vznik škody. Ide o trestný čin proti majetku a ide o trestný čin úmyselný, kde úmysel má pokrývať aj obohatenie sa páchatel'a, ktoré priamo spôsobuje škodu na cudzom majetku. Pohľadávka sťažovateľky, ktorá je napadnutým uznesením okresného súdu o povolení oddlżenia dotknutá, teda priamo vyviera z úmyselného protiprávneho konania dlžníka motivovaného snahou obohatiť sa na úkor sťažovateľky. To je prvý

dôležitý faktor, ktorý podľa názoru ústavného súdu mal v rozhodovaní okresného súdu zohrávať svoju úlohu.

Druhým nezanedbateľným aspektom posudzovaného prípadu sú časové súvislosti konkurzného konania voči dlžníkovi a paralelne prebiehajúceho trestného konania, v ktorom bola napokon formálne potvrdená pohľadávka sťažovateľky voči dlžníkovi. Z vyžiadaného súdneho spisu vyplýva, že začatie konkurzného konania, ktoré inicioval sám dlžník, a začatie trestného konania veci spáchania prečinu podvodu v zásade spadajú do rovnakého časového obdobia (august, september 2012). Pritom dlžník súčasne s návrhom na vyhlásenie konkurzu požiadal aj o povolenie oddlženia.

Napokon pozornosti ústavného súdu neušla ani skutočnosť, že správca v konkurze sa k návrhu dlžníka na povolenie oddlženia najprv (29. júla 2014) vyjadril tak, že *„by mohlo byť nevhodným judikátom rozhodnutie o oddlžení v prípade, ak dlžník uzatvoril viaceré zmluvy o pôžičke a takto získal finančné pôžičky od fyzických a právnických osôb, následne ich nesplácal a v takejto situácii sa chce oddlžiť. Najmä nesplatenie pôžičky od pani [REDAKOVANÉ] ako veriteľky je možné vnímať ako špekulatívne.“*. O tri mesiace neskôr (29. októbra 2014) však pri informatívnom výsluchu za prítomnosti dlžníka už ten istý správca k žiadosti dlžníka konštatoval, že *„jeho oddlženie odporúča“*. Okresný súd informatívny výsluch nevyužil na odstránenie rozporov v oboch vyhláseniach správcu.

V popísaných okolnostiach, ktoré ústavný súd zistil z vyžiadaného konkurzného spisu i spisu z konania o oddlžení, okresný súd v napadnutom uznesení iba sucho skonštatoval, že *„má za preukázané, že dlžník zároveň splňa aj materiálne predpoklady nevyhnutné pre rozhodnutie o povolení oddlženia, ktorými sú preukázanie poctivého zámeru na uspokojení svojich veriteľov a zohľadnenie nožnej miery uspokojenia prihlásených, no v konkurze neuspokojených pohľadávok veriteľov dlžníka“*.

Uplatnenie zákonnej právnej normy, ktoré má na mysli čl. 152 ods. 4 ústavy, nepochybne zahŕňa i subsumpciu tejto právnej normy na súdom zistený skutkový stav. Výsledok subsumpcie musí zohľadňovať skutočnosti, ktoré v konaní vyšli najavo, a to tak,

aby sa rozhodnutie čo najviac priblížilo požiadavkám spravodlivosti pri modelovaní obsahu právnych vzťahov medzi subjektmi dotknutými takým rozhodnutím. Splnenie formulovanej požiadavky je podstatným determinantom kvality súdnej ochrany, ktorý vyžaduje čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. základné právo v ňom zakotvené.

Podľa názoru ústavného súdu napadnuté uznesenie v relácii k postaveniu sťažovateľky uvedené požiadavky nenapĺňa. Sťažovateľka bola poškodená úmyselným trestným činom dlžníka, ktorý mal majetkový charakter a ktorého neopomenuteľným zákonným znakom je vznik škody. Dlžník však súčasne s prebiehajúcim trestným konaním poznajúc svoje majetkové pomery podal návrh na vyhlásenie konkurzu, čím prispel k dosiahnutiu právnych následkov z vyhlásenia konkurzu vyplývajúcich, a zároveň požiadal aj o povolenie oddlženia. Sťažovateľkou riadne prihlásená a zistená pohľadávka z titulu nároku na náhradu škody bola v konkurze uspokojená v rozsahu ani nie 7 %. Následne okresný súd povolil dlžníkovi oddlženie späté s právnymi dôsledkami plynúcimi z právnej úpravy, pričom suma 2 400 €, na ktorej ročné platenie dlžníka odsúdil, zjavne nie je spôsobilá v podstatnejšej miere uspokojiť sťažovateľkinu pohľadávku, hoci ústavný súd nespochybňuje jej primeranosť vo väzbe na majetkové pomery dlžníka.

Popísaný výsledok aprobovaného rozhodovacieho procesu nie je spravodlivý. Okresný súd náležite nezohľadnil okolnosti vzniku sťažovateľkinej pohľadávky ani jej právnu povahu. Opomenul i časové súvislosti paralelne prebiehajúceho trestného konania a konkurzného konania iniciovaného samotným dlžníkom. Rekapitulované skutočnosti významne spochybňujú poctivosť dlžníkovho zámeru uspokojiť svojich veriteľov, a teda aj sťažovateľku ako osobu poškodenú úmyselným trestným činom dlžníka. Sťažovateľka sa takto stala obeťou nespravodlivého rozhodnutia okresného súdu, ktoré má priamy dopad na podobu jej základného práva na súdnu ochranu jej majetkového práva, pretože počas skúšobného obdobia sa ono stáva neexekvovateľným (§ 169 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii), a po rozhodnutí o oddlžení podľa § 171 ods. 2 zákona o konkurze a reštrukturalizácii definitívne nevyožiteľným. Účinná ústavno-súdna ochrana sťažovateľkinho základného práva na súdnu ochranu si preto vyžadovala vysloviť jeho porušenie uznesením okresného súdu z 12. novembra 2014 v konaní

sp. zn. 1 NcKR 13/2013 (bod 1 výroku tohto nálezu). Vzhľadom na už konštatovanú zhodu v obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru bolo potrebné vysloviť i porušenie sťažovateľkinho práva na spravodlivé súdne konanie tým istým súdnym rozhodnutím (bod 1 výroku tohto nálezu).

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie, zakázať pokračovanie v porušovaní základných práv a slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo ak je to možné, prikázať, aby ten, kto porušil práva alebo slobody podľa odseku 1, obnovil stav pred porušením.

Vzhľadom na to, že ústavný súd dospel k záveru o porušení základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu i jej práva na spravodlivé súdne konanie, bolo potrebné využiť právomoc podľa čl. 127 ods. 2 ústavy, zrušiť sťažnosťou atakované uznesenie okresného súdu a vec mu vrátiť na ďalšie konanie (bod 2 výroku tohto nálezu).

Podľa § 56 ods. 6 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd právoplatné rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah zruší a vec vráti na ďalšie konanie, ten, kto vo veci vydal rozhodnutie, rozhodol o opatrení alebo vykonal iný zásah, je povinný vec znova prerokovať a rozhodnúť. V tomto konaní alebo postupe je viazaný právnym názorom ústavného súdu.

Po vrátení veci okresný súd opätovne o návrhu dlžníka na povolenie oddĺženia rozhodne, pričom bude povinný zohľadniť v odôvodnení tohto nálezu zdôraznené zistené skutočnosti tak, aby jeho rozhodnutie dôsledne rešpektovalo oprávnené záujmy sťažovateľky ako dlžníkovho veriteľa. V procese svojho rozhodovania sa okresný súd predovšetkým musí dôsledne vysporiadať s charakterom a pôvodom pohľadávky, ktorú

sťažovateľka do konkurzu vedeného proti dlžníkovi prihlásila, ako aj s časovými a vecnými súvislosťami trestného konania a konkurzného konania, ktoré od roku 2012 vo vzťahu k dlžníkovi prebiehali.

III.

Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľka v sťažnostnom petite navrhla priznať jej náhradu trov právneho zastúpenia. V sťažnosti si uplatnila nárok na náhradu trov za dva úkony právnej služby v sume 355,73 €.

Ústavný súd vzhľadom na výsledok meritórneho prerokovania sťažnosti považoval za potrebné priznať sťažovateľke náhradu trov konania za dva úkony právnej služby poskytnutej jej právnym zástupcom, a to za prevzatie a prípravu zastúpenia, ako aj za písomné podanie – sťažnosť.

Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa ústavný súd vychádzal z § 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 14 ods. 1 písm. a) a b) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“).

Úkony právnej služby boli vykonané v roku 2015. Základná tarifa podľa § 11 ods. 3 vyhlášky je 1/6 z výpočtového základu (§ 1 ods. 3 vyhlášky, t. j. zo sumy 839 € pre úkony v roku 2015), čo predstavuje za jeden úkon v roku 2015 odmenu v sume 139,83 € a k tomu režijný paušál za jeden úkon v sume 8,39 €.

Náhrada trov právneho zastúpenia vo vzťahu k prevzatiu a príprave zastúpenia sťažovateľky, ako aj k podaniu sťažnosti predstavuje 279,66 €. K tomu bolo potrebné

pripočítať dvakrát režijný paušál, teda dvakrát po 16,78 €. Sťažovateľka má nárok na náhradu trov právneho zastúpenia v sume 296,44 €. Vo vyčíslení uplatnenej náhrady trov právneho zastúpenia sťažovateľka k uvedenej sume pripočítala aj 20 % dane z pridanej hodnoty, k sťažnosti však nepriložila žiaden dôkaz o registrácii jej právneho zástupcu za platiteľa tejto dane. Ústavný súd preto náhradu trov právneho zastúpenia o požadovaných 20 % nezvýšil. Celkovo tak suma náhrady trov konania predstavuje 296,44 € (bod 3 výroku tohto nálezu), pričom okresný súd je povinný zaplatiť ju na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

Vzhľadom na znenie čl. 133 ústavy toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. januára 2017